

ፓረሶም - ለምባ ለማፍፍላ

Ka'umsaafi Kufaa fi Kufaatii Mootii Kibbaa

Jeff Pippenger

2025-02-27

Mata-duree isa dhumaa keessatti, “Lakkoofsonni 10–15 waraana bakka-bu’oota sadii, humna paaphaasii ta’e mooticha kaabaa tiin raawwataman, bara 1989 irraa eegalee hamma seera Dilbataa tti agarsiisu” jechuun barreessinee turre. Waraanni bakka-bu’oota sadii kun lakkoofsa 40 keessatti Ameerikaan “gaariiwwan waraanaa, dooniiwwan, fi abbootii fardaa” jedhamee adda baafamuu isaatiin jalqabu.

Waraanni bakka bu’ee itti aanuun, kan lakkoofsa 11n ibsamee fi guutamuu isaa seena keessatti lolaa Raafiiyaa bara Dhaloota Kiristoos dura 217tti argame, Ptoleemee IV Filophaaxor, mootii mootummaa kibbaa jechuun Gibxii, fi Anti’ookus Guddicha, inni Anti’ookus Magnus jedhamus, kan mootummaa Seleucid gidduutti ture, gidduutti adeemsifame. Anti’ookus lakkoofsa 10 guute; mootummaa kaabaa isaatiif injifannoo dhabuu fi qabeenya dhabuu irratti Gibxii irra deebiin haaloo ba’ee, lafa mootummaa kibbaa duraan mootummaa isaa irraa fudhate hunda deebisee qabate. Inni akkas godhe; garuu daangaa Gibxii irratti dhaabate; kanaanis lakkoofsa 10 guutee 1989 fakkeesse.

Garuu ilmaan isaa ni kakaafamu; humna guguddaa baay’ee walitti ni qabu; innis dhugumaan ni dhufa, ni lolaa’a, ni darbu; ergasii ni deebi’a, ni kakaafamas, hamma daannoo isaatti. Daani’el 11:10.

መበል ካልኣይ ወኪላዊ ውግእ ውግእ ራፍዖ ነበረ። ራፍዖ ማለት ዶባዊ ምድሪ ማለት እዩ። እቲ መዋግእ መስክ ኣንጥዮኮስ ነቲ ናይ ቀደም ወራሩ ናይ ቁጽሪ 10 ዘቋረጸሉ ነጥቢ ይምልከት። እቶም ሰለስተ ወኪላዊ ውግኣት ብሓቂ ይምርሱ። ማለት እቲ ቀዳማይ ወኪላዊ ውግእ ምስ እቲ መወዳእታ ወኪላዊ ውግእ ይሰማማዕ ማለት እዩ። እቶም ሰለስተ ውግኣት—ቁጽሪ 10፣ 11፣ ከምኡውን እቲ ሳልሳይ ውግእ ናይ ቁጽሪ 13–15—ኣብ ቀዳማይ ፍጻመኡም ብሓይ ታሪኻዊ ሰብ እዮም ዝተዋግኡ። ኣንጥዮኮስ ማግኑስ ኣብ ነፍሲ ወከፍ ናይተን ሰለስተ ውግኣት ኣሎ። ብትንቢታዊ መንገዲ ከኣ ንኣታተን ናብ ሓይ መስመር ይኣስሮም። ኣንጥዮኮስ ነቲ ቀዳማይን ነቲ መወዳእታን ውግእ ይስዕር፣ እንተኾነ ግና ነቲ ማእከላይ ኣይስዕርን፣ ኣብኡ ንጉስ ደቡብ ይስዕር።

Akkuma Raphiaan hiikni isaa lafa daangaa ta’e, akkasuma Ukrainis hiika kana qaba. Waraanni bakka bu’aa lammaffaan, inni dura lola Raphiaatiin raawwatame, amma waraana Yukireen keessatti raawwatamaa jira. Vladimir Putin mootii kibbaa ti; inni sanyii raajii mootii kibbaa ammayyaa isa jalqabaa, Vladimir Lenin, irraa dhufe dha. Putin irra deddeebiin deebiin Raashiyaan Yukireeniif kennitu waliigaltee falmisiisaa ta’e irratti hundaa’eera jechuun ibseera; waliigalteen sunis yeroo Jarmaniin deebi’anii tokko ta’anitti NATO gara dachee duraan USSR jalatti turte keessatti caalaatti akka hin babal’anne jedhu dha. Kaayyoon Putin kan Ptolemy aayata 5–9 keessatti qabuu fi kan Napoleon bara 1797 keessa qabee wajjin wal fakkaata. Mootonni kibbaa sadanuu gocha isaanii mootii kaabaa irratti raawwatan waliigaltee cabee irratti hundeesanii ni qajeelchu.

Akka Isaayyaas 23tti, sagaagaltuun Xiirroos, aangoo Phaaphaasii bakka buutu, akka guyyoota mootii tokkootti waggoota torbaatamaaf ni dagatamti—yeroo raaga Macaafa Qulqulluu keessatti irra deddeebi’amee mul’ifame, isa mootummaa ja’affaa raaga Macaafa Qulqulluu, bineensa lafaa Mul’ata 13 keessaa (Ameerikaa), yeroo itti bulchuutti.

Akkasumas guyyichatti, qajeelummaan sun ga’ee, Xiiron waggaa torbaatamaaf ni dagatamti; kunis akkuma bara mootummaa mootii tokkootti. Erga waggoonni torbaatamni dhumanii booddee Xiiron akka sagaagaltuutti ni faarfatti. Yaa sagaagaltoo dagatamte, kiraaraa fuudhi, magaalaa keessa naanna’i; akka si yaadataniif sirba mi’aawaa baasi, faarfannaa baay’ee faarfadhu. Akkasumas erga waggoonni torbaatamni dhumanii booddee, Waaqayyo Xiiron ni daawwata; isheenis gatii sagaagaltummaa isheetti ni deebiti, mootummoota biyya lafaa hundumaa kanneen fuula lafaa irra jiran hunda wajjin sagaagaltummaa ni hojjatti. Isaayyaas 23:15–17.

Fakkeenyi waggaa torbaatamii mallattoo qabu kun bara 1798 irraa kaasee hanga seera Dilbataaatti diriira; kunis seenaa lakkoofsa 40n bakka buufamedha. Sagaatamii waggoota torbaatamii kanaa xumura irra yookaan yeroo seerri Dilbataa dhihaatutti malee, sagaagaltuun sun deebi’ee hin mul’attu. Kanaaf, waraanni lola sadii lakkoofsa 10–15 keessatti ibsame humna paaphaasii bakka bu’aan raawwatama; sababiin isaas isheen yeroo kana keessatti raajii keessatti irraanfataamteetti.

Lolaa bakka bu’aa jalqabaa fi isa dhumaa keessatti mootichi kaabaa mooticha kibbaa ni injifata. Lola giddugaleessaa keessatti garuu mootichi kibbaa mooticha kaabaa ni injifata. Lola Raafiyaa raawwii seenaa jalqabaa kan lakkoofsa 11 ture; lakkoofsichi fi raawwiin isaa seenaa isaanii dhugaa-baatota lama ta’u, kan kutaa walqixxaa mootummaa Roomaa paaphaasii guyyaa raajii sadii fi walakkaa bulchuu ishee wajjin walitti makamuu qaban. Kanaaf, kutaan Caaffata Qulqullaa’oo lama kan Daani’eel 11 keessa jiran, raawwii isaanii seenaa wajjin hiriirfaman, amaloota raajii lola daangaa lafa sanaa kan lakkoofsa 11 ibsu; inni jalqaba Lola Raafiyaa keessatti raawwatame, ergaas yeroo dhumaa bara 1798tti deebi’ee raawwatame ni agarsiisu.

ሻራዎችን ምስክርነት የሚሸከሙ እነዚህ መስመሮች ብሉይ-ሚር ፑቲን የዘመናዊው የደቡብ ንጉሥ የመጨረሻው ብሉይ-ሚር መሆኑን ያጸናሉ። “ብሉይ-ሚር” ብዙ ጊዜ “የዓለም ገዥ” ማለት እንደሆነ ይተረጎማል፤ ነገር ግን mir የሚለው ቃል “ማኅበረሰብ” ማለትም በትክክል ይሆናል። ስለዚህ ብሉይ-ሚር ማለት “የማኅበረሰቡ ገዥ” ወይም “የኮሙኒዝም ገዥ” ማለት ነው። ፑቲን ከዩክሬን ጋር ያለውን ተሳትፎ ከጀርመን አንድነት በኋላ በተስማሙባቸው ድንበሮች በላይ ስለ ኔቶ መግባት ያለውን ስጋት የሚመለከት የተፈረሰ ስምምነት መሠረት እንደሆነ ይገልጻል። የፑቲን አቅጣጫ እንደ ዘለንስኪና ዩክሬን ላይ እንደሚተኮር ብቻ ሳይሆን፣ በኔቶና በአውሮፓ ህብረት ላይም እኩል ያተኮረ ነው። ፑቲን ከኔቶ ነፃ እንዲቆይ አጥብቆ የሚናገረው ክልል ላይ የኔቶና የአውሮፓ ህብረት መግባት፣ ሴሌውሲድ ንጉሥ የግብፅን ንግሥት ሙሽራ ትቶ ወደ ቀድሞ ሚስቱ በተመለሰ ጊዜ የጳሎሜዎስ ቁጣ ጋር ይመሳሰላል። ያ የተሰበረ ቃል ኪዳን በ1797 ወደ ተፈረሰው የቶሌንቲኖ ስምምነት ወደፊት ይጠቁማል። በዳንኤል 11 ውስጥ፣ የደቡብ ንጉሥ በሰሜን ንጉሥ ላይ ሲያሸንፍ፣ ይህ ከተሰበረ ስምምነት ጋር ይዛመዳል።

Waliigalteen caccabdeen kun, yeroo Jarmaniin deebi’ee tokkoomeetti, Dhaabbanni Gamtaa Awurooppaa daangaa ofii isaa alatti babal’ina NATO daangeessuuf fedhii dhabuu isaa ilaallata. Kana jechuun, mootummaa kibbaa kan ta’e Putin, humna bakka-bu’aa isaaatiin mootummaa kaabaa wajjin wal waraanaa jira. Akkuma Naazoonni yeroo Lola Addunyaa Lammaffaatti Mana

Kiristaanaa Kaatolikii bakka bu'anitti, Naazoonni Yukireen ammoo lola bakka-bu'aa lammaffaa kan lakkoofsota 10–15 keessatti argamuuf mallattoo ta'u. Loloonna addunyaa sadii fi loloonna bakka-bu'aa sadii—sarara lamaan keessatti illee, Naazoonni yeroo walitti bu'iinsa giddugaleessaa keessatti bakka-bu'aa Mana Kiristaanaa Kaatolikii ta'u.

ଏହି ପ୍ରତିନିଧି ଯୁଦ୍ଧମାନଙ୍କର ତିନୋଟି ମୂଳ ଐତିହାସିକ ପୂରଣରେ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଯୁଦ୍ଧରେ ଆନ୍ତଃଜାତୀୟ ମାଗ୍ନିଫିକେନ୍ସ ପ୍ରଦର୍ଶନ ଥିଲା। “ଆନ୍ତଃଜାତୀୟ” ଶବ୍ଦର ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ଉଚ୍ଚତରର ରାଜା ଭାବେ ସମ୍ବୋଧିତ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ସହିତ ସମ୍ବନ୍ଧ ପ୍ରତୀକ୍ଷା କିପରି ଆନ୍ତଃଜାତୀୟତାକୁ ବିରୋଧୀ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟତା—ଅର୍ଥାତ୍ ରୋମର ପୋପଙ୍କ—ପ୍ରତୀକ ଭାବେ ଚିହ୍ନିତ କରେ, ଏହା ପୁନଃପୁନଃ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହୋଇଛି। କିନ୍ତୁ ଏହି ତିନୋଟି ପ୍ରତିନିଧି ଯୁଦ୍ଧର ଇତିହାସରେ, ତୀରର ବର୍ଣ୍ଣନାକୁ ଭୁଲି ଯାଇଛନ୍ତି; ଏହିପରି, “ଆନ୍ତଃଜାତୀୟ” ନାମରେ ପ୍ରତିନିଧିତ “ପୋପ”ର ପ୍ରତୀକ ତାଙ୍କର ପ୍ରତିନିଧି ଶକ୍ତିକୁ ସୂଚିତ କରେ। ପ୍ରଥମ ଏବଂ ଶେଷ ଯୁଦ୍ଧରେ, ରୋମ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟ ସାଧନ କରୁଥିବା ଶକ୍ତି ଶୋଲାମଲୋଭାବେ ଯୁଦ୍ଧରାଷ୍ଟ୍ରର ହେଉଛି। ପଦ 11 ରେ, ପ୍ରତିନିଧି ଶକ୍ତି ହେଉଛି ଉତ୍ତରରେ ନାଜିବାଦ; କିନ୍ତୁ ସତେବେଳେ ମଧ୍ୟ ଏବଂ ଏବେ ମଧ୍ୟ ଯୁଦ୍ଧରେ ଜଳେନେସ୍‌କିଙ୍କୁ ଧରିଗିଥିବା ଜାହାଜ ଏବଂ ରଥ ଯୁଦ୍ଧରାଷ୍ଟ୍ରର ଥିଲା ଏବଂ ଅଛି। ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରତିନିଧି ଯୁଦ୍ଧର ପୃଷ୍ଠସ୍ତରରେ, ଯୁଦ୍ଧରାଷ୍ଟ୍ରର ଗୁପ୍ତ ଅଟେ, ଯେପରି ଯିଶାୟ 23 ର ସତର ବର୍ଷ ସମୟରେ ପୋପ ଗୁପ୍ତ ଥାନ୍ତି। ଯଦି ଇତିହାସରେ ଯୁଦ୍ଧରାଷ୍ଟ୍ରର ପଶ୍ଚିମ ସମସ୍ତ ବର୍ଣ୍ଣିତ ଉନ୍ନତ କରେ, ସହି ଇତିହାସରେ ଯୁଦ୍ଧରାଷ୍ଟ୍ରର ଗୁପ୍ତ ରହିଛି; ଏହା ଉପସ୍ଥାପନାଗତ ଭାବେ ଉଚିତ କରେ ଯେ, ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରତିନିଧି ଯୁଦ୍ଧ ଆରମ୍ଭ ହେବା ପରେ, ଯୁଦ୍ଧରାଷ୍ଟ୍ରର ଉତ୍ତରରେ ନାଜିବାଦ ନାମକ ପ୍ରତିନିଧି ଶକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ଆବୃତ ହୋଇଯାଏ, ଯଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କର ପତନ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷତା ଉତ୍ତରକୁ ଧରିଗିଥିବା ଶକ୍ତି ପ୍ରତିବାର ପଶ୍ଚିମ ସହି ସାମରିକ ଏବଂ ଆର୍ଥିକ ପ୍ରଭାବଶାଳିତା ହିଁ ରହେ।

Yeroo mootichi kibbaa gara Baabylon deemee mootii kaabaa booji'ee fudhate, akkasumas yeroo Jeneraal Berthier pooppaas booji'ee fudhate, inni kallattiidhaan Vaatican seenee ture; kunis waraanni Yukireen injifannoo Putinatiin xumuramuu isaa agarsiisa, yeroo mormiin kamiyyuu gama Yukireen irraa ka'u keessaa balleeffameetti. Mootummaan Ptolemy qabate Baabylon ture; mootummaa Naapoliyoon qabates Baabylon hafuura ture. Kanaafuu, mootummaan Zelenskyy mata dureewwan deeggarsa isaaf kennan sanaan bakka bu'a. Amma Trump deeggarsa gaariwwan, fardeen loltootaa, fi dooniiwwan bineensa lafaa irraa kaasee erga irraa fuudhee booda, deeggarsi Yukireen EU dha; garee isuma sanaa, isa himata Putin waa'ee kakuu cabee seensa NATO ilaalchisee dhiheesse dhaga'uu hin barbaanne sana.

Falsafaan qajeelchituu eurocratsota EU tiif ta'e sochiin Greenpeace dha. Sababa kanaaf, Zelenskyy jechuun, “magariisa” jechuudha. Zelenskyy mataa fakkeenya warra waraana kakaasan kan EU ti; isaan ajandaa addunyaa guutuu gowwummaa qabu kan eegumsa naannoo jedhuun qajeelfamanii jiru. Yommuu waraanni Yukireen xumuramu, Putin injifannoo Yukireen irratti qofa osoo hin ta'in, guutummaa EU fi NATO irrattis ni kabaja.

Kanaaf, waraanonni bakka bu'aa sadan mallattoo dhugaa qabu. Waraana bakka bu'aa isa jalqabaa fi isa dhumaa keessatti, mootichi kibbaa waliigaltee bineensa galaanaa fi bineensa lafaa Mul'ata boqonnaa kudha sadii keessaa argamuun ni mo'ama. Jalqabatti, injifannoon mooticha kaabaa kan dhufe waliigaltee abbaa qabeenyaa, Phaaphaasii Vatican I kan ilaalcha eegumsaatti cimuu, kan keessatti haala iccitiwwan Faaximaa keessatti seenaa afoolaa Kaatolikummaa irratti phaaphaasii adii yookaan gaarii jedhamuun beekamuun ture. Phaaphaasiin yeroo ammaa, yeroo ani kana barreessu siree du'a isaa irra kan jiru, Phaaphaasii Vatican II, bilisa ta'e dha; inni immoo keessatti

raawwatame.

እቲ ኣብ ሞስኮ ዝተኸየደ ተቓውሞ፣ ንመጥፋእቲ ናይ USSR ኣብ ምስታው ዝነበረ፣ እቲ ኣብ እዋን ናይ ነሓሰ 1991 ኩፕ (19–21 ነሓሰ 1991) ዝተራእዮ ሓይል ህዝባዊ ተቓውሞ እዩ ነይሩ። እዚ ፍጻሎ እዚ፣ ብዙሕ ግብሩ ኣብ ምክልኻል ናይ ቤት ጻዕዳን መሪሕነት ቦሪስ ዩልትሲንን ዝተመስረተ ኮይኑ፣ ብቐጥታ ንሶቪየት ጽዑዳት ወገናት ኣዳኸመ፣ ድኽመት ናይቲ ስርዓት ገለጸ፣ ከምኡውን ንውድቀት ናይ USSR ኣፋጠነ። ምንም እኳን ቀደም ዝነበሩ ተቓውሞታት ኣብ ሞስኮ (ንኣብነት፣ 1987–1990) ከምኡውን እቲ ባልቲክ ዌይ (1989) ምቕስቓስ እንተሃነጹ፣ ተቓውሞታት ናይ ነሓሰ 1991 ግና ኣብ ሞስኮ እቲ ወሳኒ ነጥቢ ምልዋጥ እዮም ነይሮም፣ እዚ ድማ ክሳብ መወዳእታ 1991 ናብ ምፍራስ ሕብረት ሶቪየት ኣምሪሑ። መጀመርታ ሩስያ ከም ንጉስ ደቡብ ብኣብዮት ይጅምር፣ ብኣብዮት ድማ ይውዳእ። መወዳእታ ናይ USSR ቀስ ብቐስ ዝኸይድ ምብትታን ናይቲ መንግሥቲ እዩ ነይሩ፣ ከምቲ ኣብ ጳሎሚ፣ ዑዝያ፣ ናፖልዮን ከምኡውን ብላድሚር ሌኒን ዝተራእዮ። መወዳእታ ፑቲን እውን ቀስ ብቐስ ዝኸይድ ውድቀት እዩ፣ እዚ ድማ እቲ ውግእ ኡክሬን ኣብ ዝውዳእሉ ቅጽበት ይጅምር። መወዳእታኡ ኣብ ውግእ ፓኒዩም ይመጽእ፣ እዚ ኸኣ ኣሜሪካ ነቲ መንግሥቲ ቁጽጽር ኣብ እትወስድሉ ጊዜ እዩ፣ እንተኾነ ግና ሓገዝ ካብ ኣሓዛ ትቕበል እሞ እቲ ኣሓዛ ብሓቂ ኣብቲ ውግእ ዘየሎ እዩ።

Mata-duree kana barruu itti aanu keessatti ni fufna.